

INLEIDING

Dit verslagjaar zijn vier van de vijf projecten waarvoor wij subsidie ontvingen van de provincie, betrokken gemeenten, Hoogheemraadschap en Rabobank, afgerond of vergaand in uitvoering en zijn we - wat die gesubsidieerde projecten betreft- in het bijzonder doende met de zgn. "Icoonprojecten". We voegen dit jaar bij het jaarverslag een voortgangsrapportage die is opgesteld voor onze subsidiegevers, maar hierbij ook alle andere betrokkenen geïnformeerd houdt over de gesubsidieerde projecten.

De coronacrisis heeft ook op onze activiteiten de nodige invloed gehad. Bijeenkomen in een Verenigde Vergadering werd onmogelijk, bestuursvergaderingen werden deels digitaal gehouden, lezingen konden niet doorgaan en ook bij het gidsenwerk waren veel beperkingen.

Twee onderwerpen willen we in deze inleiding benadrukken. Allereerst het gereed komen van een vernieuwing/actualisatie van onze website naar een online platform met een databank en digitalisering van de Atlas. Wij zijn ons bestuurslid Léon Klein Schiphorst - gesteund door Gerard Hogervorst - zeer dankbaar voor het vele daaraan bestede werk!

Voorts het gereedkomen van een nota waarin de aardkundige waarden van het Oer-IJ gebied op een rij zijn gezet. Vooral een verdienste van Lia Vriend als samensteller en hoofdredacteur.

BESTUUR

Het bestuur kreeg eind 2020 versterking door de toetreding van Sjakel van Wesemael, sectordirecteur Natuur & Beleving bij PWN. Wij hadden met PWN al vanaf onze start goed contact, maar intensiveren dat door haar lidmaatschap. Daaraan gekoppeld is PWN bereid onze financiële administratie te verzorgen. Vele jaren heeft Kees Helderma dat voor ons gedaan. Wij danken hem daarvoor zeer! Zijn werk wordt overgenomen door Lukas Steenbrink, die we welkom heten in onze gelederen.

Eind 2020 zag de bestuurssamenstelling er als volgt uit:

Evert Vermeer	voorzitter
Jos Teeuwisse	secretaris
Sjakel van Wesemael	penningmeester
Hans van Weenen	
Hugo Snabilie	
Lia Vriend-Vendel	
Léon Klein Schiphorst	
Rik Duijn	

Het bestuur had - naast tal van overleg in kleiner werkverband - dit jaar zeven vergaderingen (deels fysiek en deels virtueel). Rik Duijn, die het penningmeesterschap overdroeg aan Sjakel van Wesemael, zal nog zorg dragen voor de afronding van de subsidieverantwoording richting subsidiegevers.

Ook dit jaar was Jos Teeuwisse degene die alle activiteiten coördineerde en veelal ook initieerde. Renée Gelauff stond ons ook dit jaar bij met secretariaatswerkzaamheden.

Jan Hormann was verantwoordelijk voor onze educatieprojecten, nu ook beschikbaar op een aan ons online platform gekoppelde website. Ria Tel heeft ondersteuning verleend bij enkele activiteiten zoals de Basiscursus Zaanstreek.

De Verenigde Vergadering kon dit jaar helaas maar eenmaal bijeenkomen. In "De Oude Keuken" te Bakkum vertelde Ernst Mooij op 6 februari over de cultuurhistorie van het voormalige landgoed "Duin en Bosch" en Niels Hogeweg (projectleider natuurontwikkeling bij PWN) over de natuurwaarden van

het landgoed. Vanuit het bestuur werd een toelichting gegeven op onze activiteiten. Wij werden er op gewezen dat een kascontrole nog ontbrak (dat is intussen alsnog gebeurd!). Wij hopen in 2021 weer bijeen te kunnen komen en beraden ons nog op een virtueel contact.

DOELSTELLING EN MISSIE

De doelstelling zoals in het vorige jaarverslag vastgelegd is nog onverkort van kracht. Wel hebben we onze missie en visie opnieuw geformuleerd. Nieuw is daarbij het accent op de opgave onze kennis toekomstgericht in te zetten. De nieuwe tekst van onze missie is op onze website opgenomen.

OER-IJ ACADEMIE

Een belangrijk en vast onderdeel van onze activiteiten is het organiseren van lezingen in samenspel met het Huis van Hilde. Jan Hormann en Hugo Snabilie verzorgen deze activiteit vanuit onze stichting. Op 13 februari hield Paul Buitenhuis een lezing over de Abdij van Egmond, op 11 maart Thijs Pennink met als onderwerp "Wonen, werken aan de randen van het Oer-IJ". De overige vier voorgenomen lezingen konden door corona geen doorgang vinden.

Ook het gidsenwerk werd door dat nare virus sterk beperkt. Met Landschap Noord-Holland is een samenwerking gestart om vanuit Fort K'IJK elke tweede zondag van de maand een excursie te verzorgen. Door corona heeft dat dit seizoen maar twee keer kunnen plaatsvinden. De basiscursus in Zaanstad kon in het najaar nog goed afgerond worden, maar nieuwe verrijkingscursussen voor Oer-IJ gidsen konden niet worden georganiseerd.

In 'Gemaal 1879' heeft de Stichting Oer-IJ op zolder een eigen ruimte waar informatieborden over het Oer-IJ hangen. In het openingsseizoen is elke zondagmiddag een Oer-IJ gids aanwezig. Dit jaar is hier door Thijs de Groot een Oer-IJ bibliotheek ingericht met een leestafel.

In de inleiding maakten we al melding van het belangwekkende document over de aardkundige waarden van het Oer-IJ gebied. Alle huidige kennis daarover is prachtig geïllustreerd op een rij gezet. We hopen het document op korte termijn aan de betrokken Gedeputeerde te kunnen aanbieden en zullen het ook onder de aandacht brengen van de gemeenten.

OER-IJ EXPEDITIE WANDELEN EN FIETSEN

De succesvolle aanpak om een groot publiek kennis te laten maken met het Oer-IJ gebied middels een samen met Le Champion georganiseerde wandeltocht op Hemelvaartsdag was ook voor 2020 o.l.v. Robert Haakman vergaand voorbereid. Ook deze activiteit kon helaas geen doorgang vinden.

Dit jaar kwam op initiatief van de werkgroep Heiloo een fietsroute "Oer-IJ en de strandwallen" door Heiloo, Limmen en Akersloot tot stand. De beschrijving is verzorgd door Lia Vriend en Marlies de Jong en de routekaart is gemaakt door Gerard Hogervorst.

Lia Vriend heeft een fietsroute "Crommenije en Stelling van Amsterdam" ontwikkeld, die begin 2021 zal worden uitgegeven. Verder werkt ze aan een fietsroute "Langs de oevers van het Oer-IJ" die het gebied ook vanuit de Amsterdamse regio ontsluit. Daarin worden diverse uitzichtpunten opgenomen van waaruit onderdelen van het Oer-IJ gebied goed herkend kunnen worden.

Wat die uitzichtpunten betreft: er leeft de wens op enkele belangrijke uitzichtpunten ook een uitkijktoren te realiseren. Rik de Visser heeft daartoe op ons verzoek een ontwerp gemaakt dat we graag beschikbaar stellen aan partijen die een toren willen financieren. Het maken van een ontwerp is mede mogelijk gemaakt door een subsidie van het Fonds TriArcus.

RUIMTELIJKE PROJECTEN

In het voorgaand jaarverslag deden we bericht van de samenwerking met Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten, de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland, LTO Noord, de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, het buurtcomité Busch en Dam e.a. in de zgn. "Groene Combinatie" om in een gezamenlijk pleidooi de Provinciale Staten ervan te overtuigen dat een nieuwe wegverbinding A8-A9 niet wenselijk is. Dit jaar is hard gewerkt aan de voorbereiding van een "Gebiedsvisie" waarin we de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied tussen de A9 en Zaanstad schetsen. Met AGV "Water, Land & Dijken" is daartoe ook een inventarisatie gehouden onder een groot aantal agrariërs uit het gebied over hun visie op de toekomst. Deze inventarisatie is beschikbaar en wordt geïntegreerd in de gebiedsvisie. Er is daarbij ook contact gezocht met Walter Ety (Rover)

die zich bezighoudt met een alternatieve aanpak van de verkeers- en vervoersstromen. Begin 2021 komen we met die visie naar buiten.

Natuurmonumenten heeft ook namens onze stichting inbreng verzorgd bij de vaststelling van de Omgevingsvisie van de provincie met daarin de ondersteuning van de vaststelling van zgn. "Bijzondere Provinciale Landschappen"; gebieden waarmee zorgvuldig moet worden omgegaan gelet op hun betekenis voor natuur en landschap. Ook ondersteunen we daarin de benadering van de provincie om zo veel als mogelijk binnenstedelijk te bouwen.

Jos Teeuwisse volgde voor ons de ontwikkelingen van de Zanderij bij Castricum. Daarbij is gelukkig gekozen voor een omvorming van landbouw naar natuur, met nog wel een discussie over al dan niet een beperkte woningbouw bij de spoorlijn. Met Hans van Weenen volgt hij ook de oriëntatie op verbetering van de wegenstructuur ter ontlasting van de spoorwegovergang bij het station te Castricum. Met name de gedachte over een oostelijke randweg rond Castricum volgen zij kritisch.

We hebben aandacht besteed aan de plannen voor een 150 KV verbinding tussen Beverwijk en Oterleek dwars door het Oer-IJ gebied. Aan de door ons gekoesterde waarden worden in die voorbereiding gelukkig goed aandacht besteed.

EDUCATIE

Het educatieproject Uitgeest is in het schooljaar 2019/2020 uitgewerkt door de werkgroep educatie Uitgeest en in de klas getest door leerkracht Jan Castricum. De projectonderdelen bestonden uit een leskist over de Romeinen, een project over grondsoorten "Grond onder jouw voeten", het project Cornelis Corneliszoon van Uitgeest gemaakt door Pauline van Vliet van Stichting Kist, en een project over "water" waartoe ook de educatieve wandel-/fietsroute "Uitgeest werkt aan water" behoort. Deze route is ontwikkeld door de educatiegroep Uitgeest en uitgewerkt door Lia Vriend en Marlies de Jong met medewerking van vormgeefster Eveline Raap en kaartenmaker Gerard Hogervorst. De excursieroute werd bij de molen van Uitgeest overhandigd aan wethouder Cecilia van Weel en basisschooldirecteur Margriet Spekle.

De voortgang van de educatieve projecten - die wij van groot belang vinden - is sterk afhankelijk van mensen die er met kennis van onderwerp en onderwijs, beschikbaar zijn. Dit jaar is een start gemaakt met een educatieproject in de gemeente Castricum. Testschool is bs. Juliana van Stolberg. Helaas moest het project door corona voorlopig worden gestaakt. Wel wordt er verder gewerkt aan een project over de Schulpvaart samen met vertegenwoordigers van de historische verenigingen van Castricum, Limmen en Akersloot.

COMMUNICATIE

Bij de inleiding hebben wij al met trots vermeld dat de website volledig is vernieuwd en nu is ingericht voor drie doelgroepen: geïnteresseerden, professionals en het onderwijs. De Atlas is nu in een gedigitaliseerde versie opgenomen. De nieuwe website is gemaakt door Gorter Advisie samen met Léon Klein Schiphorst en Gerard Hogervorst. Het beheer (zoals het actueel houden van de content) wordt door Léon en Gerard verzorgd. Het bestuur is nog op zoek naar iemand die de kennisbank wil coördineren (beleidsstukken en wetenschappelijke stukken toetsen en inbrengen).

Er is een opzet gereedgekomen voor een boek over het militaire landschap. Het is de bedoeling dat het boek eind 2021 verschijnt. We zijn nu bezig met het vinden van subsidiegevers om het financiële tekort te dekken en de uitgave mogelijk te maken.

Alle raadsfracties van de betrokken gemeenten zijn aangeschreven om in hun nieuwe verkiezingsprogramma's aandacht te besteden aan de kwaliteiten en de kansen van het Oer-IJ gebied.

CONTACTEN

Met tal van medewerkers van provincie en betrokken gemeenten werd contact onderhouden. Dit jaar werd met regelmaat overlegd in de "Groene Combinatie" en ook met de Recreatieschappen over hun beleidsplannen en concrete acties. In september maakten wij, op het Erfgoedpark te Uitgeest, kennis met Gedeputeerde Esther Rommel (o.a. Natuur en Landschap) en met onze nieuwe contactambtenaar Annemieke Bergsma.

In de beleidsvisie van het RAUM (het recreatieschap) zijn onze suggesties voor de herontwikkeling van het Erfgoedpark De Hoop met een museale inrichting van een historische houtdroogloods

overgenomen. Tentoonstellingsmaker Tekst & Uitleg uit Haarlem heeft op ons verzoek een inrichtingsplan voor dit infopunt gemaakt, waar ook aandacht zal zijn voor de ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van het Oer-IJ gebied.

FINANCIËN

Omdat de "Icoonprojecten" nog niet allemaal zijn afgerond hebben we bij de provincie om uitstel van de subsidieafrekening gevraagd. Tot nu toe zijn alle projecten binnen de begroting gebleven.

Van de clubkasactie van de Rabobank ontvingen we ruim 500 euro.

De jaarrekening zal als afzonderlijk stuk begin 2021 worden aangeboden.